

REPUBLIKA

ROK II. | ŁÓDŹ, PIĄTEK 25 STYCZNIA 1924 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 250.000 | № 25
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘC REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
TELEFON 22-14. | | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Pan Grabski chce rządzić bez Sejmu.

W tym celu ma zamiar rozpuścić izbę na dłuższe ferie.

Premjer obawia się komplikacji na terenie sejmowym, wobec swych zamierzeń sanacyjnych.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

Wczoraj u marszałka Rataja był z dłuższą wizytą premjer Grabski i omawiał projekt prac sejmu. W związku z powyższą konferencją w kuluarach sejmowych rozeszła się pogłoska, że istnieje zamiar zwołania sejmu obecnie na krótką sesję, która trwać będzie dwa lub trzy tygodnie. Na sesji tej mają być rozważane te ustawy, które są już załatwione w komisjach, a więc ustawa o służbie wojskowej, ustawa o ochronie lokatorów i ustawa o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Następnie Sejm nie załatwiwszy budżetu uda się na ferie, które trwać będą dłuższy czas.

Jako oficjalny motyw odroczenia sesji sejmowej podany ma być brak materiału dla obrad, w rzeczywistości jednak premjer Grabski chce uniknąć możliwych komplikacji na terenie Sejmu i stara się uzyskać wolną rękę w przeprowadzeniu sanacji.

Sądzić jednak należy, że większa część stronnictw zajmie stanowisko przeciwne temu projektowi i domagać się będzie aby Sejm pracował normalnie.

Ściąganie podatku majątkowego.

Termin wpłacania pierwszej raty drugiej zaliczki rozpoczyna się dziś.

Asysta i kwaterunek wojska u opornych płatników.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

Dziś rozpoczyna się termin wpłacania I-ej raty 2-ej zaliczki na podatek majątkowy. Zaliczkę tę płacić mają wszyscy, którym wymierzono pierwszą zaliczkę na podatek majątkowy, płatną od 10 listopada do 10 grudnia r. ub.

Płatnicy podatku gruntowego i budynkowego wpłacić mają taką sumę franków złotych, jaką otrzyma się z przeliczenia kwot I-ej zaliczki w markach na franki złote według stosunku: 1 frank złoty = 3,500 mkp.; płatnicy podatku przemysłowego zaś taką sumę franków złotych, jaką otrzymas tę z przeliczenia kwoty przy piśmie I-ej zaliczki w markach na franki złote

te według stosunku 1 frank złoty = 30.000 mkp.

Zaliczkę tę winni płatnicy sami obliczyć i wpłacić bez oddzielnych zawiadomień w 2-ach ratach, płatnych: 1-sza rata od 25 stycznia do 25 lutego r. b., 2-ga rata od 26 lutego do 26 marca r. b.

Rząd wychodzi z założenia, że wszyscy obywatele pragnąc współdziałać w sanacji skarbu i uzdrowieniu w ten sposób naszego życia gospodarczego, bez zwłoki podatek ten zapłacą.

Przeciwko opieszałym, którzy w ten sposób przeciwdziałaliby uzdrowieniu naszego życia gospodarczego, rząd zdecydowany jest użyć energicznych środków nie wyłączając asysty wojskowej przy egze-

kucji i kwaterunku wojskowego w do-
brach opornych płatników.

W sprawie tej toczą się obecnie narady między ministrami skarbu i spraw wojskowych. Po ich ukończeniu będą złożone Radzie ministrów odpowiednie wnioski.

UCHWAŁY RADY MINISTRÓW.

PAT. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Dnia 24 stycznia r. b. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady ministrów, na którym zapadły następujące uchwały:

1. projekt ustawy o sposobie zapła-
cenia podatku majątkowego przez posiadaczy majątków ziemskich, związa-
nych ograniczeniami własności w dro-

dze sprzedaży tych majątków. W myśl projektu ustawy wszystkie ordynacje lub majątki ziemskie, związane wszelkimi subskrypcjami, albo innymi ograniczeniami własności będą mogły być częściowo parcelowane pod warunkiem wystarczenia całkowitej sumy sprzedaży dla ulszczenia podatku. O ile zachodzić będą częściowe sprzedaże na kredyt w miejsce spłaty lub powstającej wierzytelności, to sumy stąd uzyskane będą umieszczane w papierach pułkarnych jako część majątku ordynacji.

2. wydanie odezwy do społeczeństwa nawołującej do powszechnej obywatelskiej współpracy w sprawie naprawy skarbu.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

NOWY PAKT WITOSA Z CHJENĄ.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

Dnia 2 i 3 lutego odbędą się w Warszawie narady naczelnej rady „Piasta”. Głównym punktem narad będzie sprawa planów p. Witosa, które ostatni swój wyraz mają w nowym pakcie z ósemką.

W myśl porozumienia osiągniętego w Poznaniu, w czasie obrad rady naczelnej „Piasta” odbędą się jednocześnie konferencje mężów zaufania „Piasta” i ósemki.

AFERA P. P. P.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

Wszyscy członkowie merytorycznej P. P. P. w liczbie 5-ju z Pękosławskim na czele — zostali z więzienia śledczego przewiezieni do więzienia w Mokotowie. Sprawa, mimo rozmaitych podejmowanych ze strony osób wpływowych zabiegów o jej zatuzosowanie jest prowadzona w dalszym ciągu w kierunku całkowitego zdemaskowania antypaństwowych robót P. P. P.

Nie wykluczone są dalsze sensacyjne wyniki prac władz śledczych.

Śledztwo przeciwko zawieszonemu w

urzędowaniu nadkomisarzowi policji H. Gostyńskiego prowadzone jest zarówno przez władze policyjne jak i sądowe.

ECHA ZAJŚĆ KRAKOWSKICH

KRAKÓW, 24 stycznia. — Komisja poselska dla śledztwa w sprawie zajść 6 listopada nie przybyła do Krakowa, jak było zapowiedziane 23 b. m. Przyjazd komisji został odłożony.

ZAPRZECZENIE BOSELA.

AW. — KATOWICE, 24 stycznia. — Dzienniki niemieckie na Górnym Śląsku podały niedawno wiadomość o wielkich przesunięciach w stanie posiadania akcji „Huty Królewskiej” i „huty „Laura”.

W związku z tem „Berliner Tageblatt” publikuje zaprzeczenie firmy Boseła, w myśl którego wiadomość o sprzedaży większości akcji dwóch powyższych przedsiębiorstw grupie Friedlander i Fult, są nieprawdziwe.

WALORYZACJA OPŁAT KOLEJO- WYCH.

PAT. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Wczoraj weszło w życie rozporządzenie rady ministrów w myśl którego opłaty kolejowe ulegą będą przeliczeniu według franka złotego 2 razy na miesiąc, a mianowicie w okresie od 1 do 15-go i od 16-go

Powrót p. Younga.

PAT. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Dnia 25 b. m. o godz. 7 rano powraca do Warszawy po dłuższym pobycie w Anglii delegowany przez rząd brytyjski przy rządzie polskim doradca finansowy p. Hilton

Young. Dnia 26 b. m. p. przez rady ministrów i min. skarbu przyjmie p. Hiltona Younga i jego pomocnika p. Nicksona w celu odbycia konferencji o stanie akcji sanacyjnej rządu.

do końca każdego miesiąca. Dla okresu pierwszego miarodajny jest kurs franka złotego z dnia 28 lub 29 poprzedniego miesiąca. Dla okresu 2-go kurs z dnia 13 każdego miesiąca, ogłaszane przez ministra skarbu w „Monitorze Polskim”.

NOWY POSEŁ WŁOSKI.

AW. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Nowy poseł włoski, Mayoni, wręczył dziś prezydentowi Rzeczypospolitej listy uwierzytelniające.

BUDŻET MIN OŚWIATY.

PAT. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Sejmowa komisja budżetowa w obecności min. wyznań relig. i oświaty publ. Mikłaszewskiego na dzisiejszym popołudniowym posiedzeniu przystąpiła do wysłuchania referatu posła Rymara Z. L. N. do rozpraw generalnych nad budżetem min. wyznań relig. i oświaty publicznej. Rozwiązała się dłuższa dyskusja, której nie ukończono. Dalszy ciąg posiedzenia jutro.

2 milionów guldenów, została już wpłaconą.

ROKOWANIA POLSKO-GDAŃSKIE

AW. — GDAŃSK, 24 stycznia. — Dnia 28 b. m. rozpoczyna się w Warszawie rokowania polsko-gdańskie w sprawie zawarcia umowy, dotyczącej zabezpieczenia kosztów sądowych i wzajemności przy wyrokach sądowych.

Ze strony Gdańska w rokowaniach weźmie udział senator Frank.

UDZIAŁ POLSKI W BANKU GDAŃSKIM.

AW. — GDAŃSK, 24 stycznia. — W związku z wiadomością o zawarciu układu między Polską a Gdańskiem w przedmiocie polskich kapitałów w Gdańsku i Banku Emisyjnym dodać należy, że w myśl układu kilka najważniejszych banków polskich w Gdańsku zostaje dopuszczonych do udziału w kapitale zakładowym. Część przyznająca na banki polskie, w wysokości

Możliwość porozumienia Francji i Niemiec.

Niemiecki bank emisyjny bonów złotych.

PARYŻ, 24 stycznia. — Berliński sprawozdawca „Echo de Paris” donosi swemu piśmie, że nowe rokowania francusko-niemieckie napotykać jeszcze na wielkie trudności, jednak prawdopodobieństwo dojścia do porozumienia jest obecnie większe niż było dawniej. Plan niemiecki opracowany obecnie zdaje się lepiej odpowiadać postulatowi obu państw i może doprowadzić do rozwiązania kwestji spornych, odpowiadającego zarówno Francji jak i Niemcom. Plan ten uzyskał zgodę Stresemana; znacznej części opinii publicznej i zasługuje na większą uwagę, niżeli wszystkie poprzednie. Nowy ten plan łącznie z planem dr. Schachta o Banku E-

misyjnym not złotych może doprowadzić do uzdrowienia finansów Rzeszy; temsamem umożliwi wykonanie spłat odszkodowawczych.

NIEMIECKI BANK BONÓW ZŁOTYCH.

AW. — PARYŻ, 24 stycznia. — „Petit Parisien” podaje treść projektu statutu banku bonów złotych, z którym dr. Schacht wystąpił w komisji rzeczoznawców. Subskrypcja, według projektu, odbywać się będzie w Niemczech i zagranicą. Obywatele niemieccy, o ile zgodzą się na subskrypcję bonów złotych, do wysokości sum, urktych zagranicą, otrzymają amnestję.

Bank Rzeszy uczestnicy w emisji bonów złotych do pewnej sumy, bez obciążenia hipotecznego. Część wpłat zdeponowana będzie w kraju neutralnym, aby uchronić bank przed niebezpieczeństwem rewolucji w Niemczech, lub konfiskatą przez państwo wrogie.

Rada nadzorcza banku składać się ma wyłącznie z przedstawicieli sfer gospodarczych. Udziały banku przynoszają dywidendę, płatną w złocie. Celem uniknięcia kosztów organizacji i personelu, bank bonów złotych ma pracować przy pomocy aparatu Banku Rzeszy. Bank utworzony zostaje na razie na 26 lat i w tym czasie będzie

wolny od wszelkich podatków i innych opłat.

Kapitał zakładowy banku bonów złotych wynosi 1 miliard marek złotych. Bank emituje 2 miliardy marek złotych pokrytych do wysokości 50 proc. W razie potrzeby emitowany będzie jeszcze jeden miliard. Schacht miał oświadczyć, że według jego obliczenia w Niemczech znajduje się 2 i pół miljarda marek złotych. Pozatem obywatele posiadają połowę kapitału zagranicą, który nie uczestniczy w gospodarce krajowej. Niemcy — oświadczył Schacht — nie mogą płacić odszkodowań przed zaprowadzeniem waluty stałej.

Nowa ochrona lokatorów.

Wysokość komornego będzie określał rząd.

Projekt ustawy o ochronie lokatorów przyjęty został w trzecim czytaniu na komisji prawniczej z wyjątkiem przepisów końcowych, dotyczących postanowień karnych, oraz przepisów przejściowych i terminu wejścia w życie ustawy. Następne posiedzenia komisji poświęcone będą dyskusji nad wysokością stawek komornianych.

Ożywioną dyskusję wywołała sprawa projektowanego przez naszych towarzyszy zniesienia przepisu o eksmisji z powodu niezapłacenia 2 rat komornego w tych wypadkach, kiedy lokator nie może zapłacić z powodu nędzy. Przeciwno temu wnioskowi głosowali również chadecy.

Z ważniejszych poprawek przyjęto następujące:

do art. 2-go o lokalach wyjętych z pod ochrony lokatorów, że lokale spółek akcyjnych, obejmujące co najmniej 4 ubikacje nie podlegają ochronie lokatorów;

w sprawie terminu wypowiedzenia dla lokatorów, nie podlegających ochronie przyjęto wniosek referenta, iż termin ten wynosić ma 3 miesiące;

w sprawie dopuszczalności wypowiedzenia lokali zarobkowych z powodu zamierzonej przez właściciela budowy nowych mieszkań, nałożono na właścicieli obowiązek dostarczenia lokalu zamiennego w wypadku gdy chodzi o odebranie lokatorowi jego jedynego lokalu zarobkowego;

skreślono postanowienie dopuszczające wypowiedzenie lokalu, o ile właściciel domu potrzebuje tego lokalu dla siebie;

ustalono, wbrew poprzedniemu brzmieniu, iż przyczyny wypowiedzenia lokalu sublokatorowi powinny być te same, jakie są przewidziane dla lokatorów; postanowiono jednakże, że lokator może wypowiedzieć mieszkanie sublokatorowi, o ile dostarczy mu wzamian inne odpowiednie pomieszczenie;

postanowiono, że w wypadku wygaśnięcia głównej umowy najmu między gospodarzem i lokatorem sublokator nie może być usunięty, ale może być przez sąd ograniczony w ilości zajmowanych ubikacji; dotyczy to jednak tylko tych sublokatorów, którzy zamieszkiwali w danym lokalu co najmniej na 3 miesiące przed wygaśnięciem umowy;

utrzymano w mocy postanowienie, że lokator może zgóry w pisemnej umowie

z sublokatorem zastrzedz, iż pewne określone zdarzenia stają się ważną przyczyną wypowiedzenia;

wreszcie ustalono, że decyzja eksmisji może być zawieszona na 6 miesięcy o ile eksmitowany lokator jest bezrobotny; do tegoż to jednak lokali do 3 pokoiów włącznie.

NOWE PEŁNOMOCNICTWA DLA RZĄDU.

Warszawski korespondent „Republiki” telefonuje o godz. 3-ej w nocy:

Wczoraj komisja prawnicza obradowała nad ustawą o ochronie lokatorów.

Przy rozważaniu sprawy określenia wysokości komornego referent p. Z. Seyda twierdził, że wobec ustawy o waloryzacji; wzmocnienia się drożyzny należy powrócić do pierwszego projektu rządowego i oprzeć obliczenia komornego na złotym polskim; ponadto zaproponował, aby Sejm rzekł się swego prawa oznaczania wysokości komornego; prawo to przekazał rządowi, który będzie regulował wysokość stawek komornianych w drodze rozporządzeń.

Co do wzięcia za podstawę złotego przy obliczaniu komornego nie było różnicy zdań, natomiast wszyscy mówcy lewicy oświadczyli się przeciw pełnomocnictwom w tej sprawie dla rządu i w ciągu kilku godzin wykazywali, że udzielanie takich pełnomocnictw jest niedopuszczalne, gdyż w ten sposób część blahych spraw związanych z ustawą o ochronie lokatorów, miałby załatwić Sejm, zaś najważniejszą część — rząd.

Posel Pużak zaproponował, aby już w ustawie określić komorne w wysokości od 3 do 10 proc norm przedwojennych, zależnie od ilości pokoi. Prawica wraz z piastkami chadecami uchwaliła jednak wniosek p. Seydy.

W ten sposób przyjęto jako zasadę unoważnienie rządu do ustalania wysokości stawek komornianych w drodze rozporządzeń, wszystkie zaś inne kwestje, wynikające z ustawy o ochronie lokatorów, mają być załatwione w drodze ustawodawczej. Referent pos. Seyda ma na posiedzeniu jutrzejszym komisji przedstawić projekt skodyfikowany wvżej wspomnianych upoważnień.

Walka ze spadkiem franka.

A. W. — PARYŻ, 24 stycznia. — Na piątkowym posiedzeniu parlamentu rozpoczęła się obrada nad zarządzeniami rządu, celem wstrzymania spadku franka.

Do głosu zapisało się 32 mówców, m. in. Daudet, Herriot, b. przewodniczący komisji odszkodowań, Dubois, Veillant i sprawozdawca Bokanowski, który złożył wczoraj parlamentowi sprawozdanie, kończące się słowami:

„Aby położyć kres drożyznie i kryzysowi walutowemu, należy skończyć z deficytem, wynoszącym 6 miliardów franków, który ma być pokryty przez odszkodowania niemieckie”.

Bokanowski proponuje oszczędności w wysokości 1 miljarda, podwyższenie podatków na sumę 3,6 miljarda, podwyższenie różnych taryf na 3,64 miljarda i ściąganie podatków zaległych na 250 milionów.

Transportacja zwłok Lenina.

Ceremonjał żałobny w Moskwie.

RYGA, 24 stycznia. — Ciało Lenina przewiezione zostało dzisiaj do Moskwy wśród żałobnego ceremonjału, który towarzyszył transportacji przez całą czteromilową drogę z Gorek do Moskwy. Zwłoki umieszczone zostały w wielkiej sali związków zawodowych. Publiczności wolno oglądać zwłoki.

Na stacji dopuszczeni zostali tylko koledzy Lenina z radu komisarzy ludowych, przywódcy partyni i specjalne delegacje, które postępowały po za trumną. Wielotysięczne tłumy przylgły się do ulicy, zalegając wszędzie ulice i okna domów. Dzień był względnie ciepły, temperatura niewiele poniżej zera, padał gęsty śnieg. Na każdym żałobnie ulic znajdowały się masy policji.

Wojsko tworzyło spacer dla pochodu przez całą drogę. Zwłoki miały być wiezione wozie artyleryjskim, ale komisarze ludowi i przywódcy partyni wzięli je na ramiona i przenieśli przez całą drogę, wspomagani przez robotników. Trumna była otwarta, zamknięta tylko przejrzyście szyba, przez którą widać rysy zmarłego.

Trockiego na pogrzebie nie było. Rozszerzono wiadomość, że jest już na Kaukazie, ale że o ile będzie w jego mocy, przyjedzie na pogrzeb.

Przy zwłokach nieustannie czuwać ma straż honorowa, którą pełnić będą między innymi najwyżsi dygnitarze sowieccy. Każdy z nich ma pełnić tę straż przynajmniej przez dziesięć minut. Cziczeryn zacznie odbywać tę

straż jutro o godz. 4-ej minut 20 nad ranem.

POSŁOWIE ZAGRANICZNI NA POGRZEBIE.

PAT. — MOSKWA, 24 stycznia. — Pos. niemiecki w Moskwie Brockdorff-Rantzau na życzenie rządu rosyjskiego przyjął misję porozumienia się z korpusem dyplomatycznym w sprawie formy udziału misji zagranicznych w pogrzebie Lenina.

KTO BĘDZIE NASTĘPCĄ LENINA.

BERLIN, 24 stycznia. — Z Moskwy donoszą: Bezpośrednio po załatwieniu formalności żałobnych związanych ze śmiercią Lenina, czynione są gorączkowe przygotowania do kongresu rewolucyjnego, który wznowi swe obrady w sobotę, t. j. 26 b. m. Kongres ten wyznaczy następcę Lenina. Jako najbardziej prawdopodobne kandydatury wymienione są: Kamieniewa, Stalina, Rykowa oraz Zinowjewa.

Sytuacja jest w dalszym ciągu opóźniona przez Kamieniewa, Stalina i Zinowjewa. Istnieje jednak obawa, że Trockij, który przybędzie na pogrzeb Lenina rozpocznie akcję przeciwko rządzącym obecnie elementom, starając się przeciągnąć na swoją stronę armię czerwoną.

Wobec tego rządzący komisarze zwrócili baczną uwagę na kierownictwo armii czerwonej, które w pierwszym rzędzie spoczywa w rękach naczelnika wydziału politycznego, Dubnowa, oraz Unszlichta.

Reformy Mac Donalda.

PAT. — LONDYN, 24 stycznia. — Na pierwszym posiedzeniu rady ministrów nowego gabinetu zdecydowano powołać do życia cały szereg komisji dla opracowania programu działalności nowego rządu w zakresie bezrobocia oraz zagadnień z dziedziny spraw społecznych i agrarnych. Fakt powierzenia przeprowadzenia ustaw pracy specjalnych komisji, uważany jest w kołach oficjalnych za dodatnią innowację, wprowadzoną przez Mac Donalda. Premier ma na celu przez powołanie tych komisji odciążyć gabinet jego pracy.

NOWY DELEGAT ANGLJI W LIDZE NARODÓW.

PAT. — LONDYN, 24 stycznia. — W kołach zbliżonych do Ligi narodów twierdzą, że Mac Donald zaproponuje lordowi Parmorowi reprezentowanie Anglii w radzie Ligi narodów w zastępstwie lorda Ce-

cila, który na stanowisku tem pozostawał z ramienia rządu Baldwin'a.

MAC DONALDA POLITYKA W INDJACH.

PAT. — MADRAS, 24 stycznia. — Ogłoszono tu oświadczenie Mac Donalda, w którym premier angielski podkreślał dobre intencje rządu w stosunku do Indji, równocześnie jednak zapowiada energiczne stłumienie propagandy anty angielskiej.

DEKORACJA ORDEREM „ODRODZENIA POLSKI”.

PAT. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Dnia 24 stycznia b. r. o godz. 12 w południe odbyło się w ministerstwie wyznań religijnych i oświaty publicznej uroczyste wręczenie orderu „Odrodzenia Polski”. Odznaczeni zostali: krzyżem oficerskim Mieczysław Frenkiel, Miłoz Kotarbiński, Leopold Staff i Kacper Tosio. Krzyżem kawalerskim: Karol Klimek, Zdzisław Puchalski, Franciszek Tokarski i Witold Wróblewski. Przy wręczeniu orderu przemawiał p. min. dr. Miklaszewski.

Bankructwo formy, czy bankructwo treści?

Konstytucja tak niedawno została uchwalona, a w braku odpowiednich ustaw, jeszcze nie weszła w życie, a już się myśli o jej zmianie. Zamiany tak żywi się narazie przynajmniej w zakresie ordynacji wyborczej. I znowu po raz kolejny słyszy się te same argumenty, jakże do szkodzenia przeżywanego podczas dyskusji nad odpowiednimi artykułami konstytucji. Co jest lepsze? proporcjonalność, czy bezwzględne rządy większości? Czy prezydent ma być wybierany przez zgromadzenie narodowe (sejm wraz z senatem) czy też bezpośrednio przez ludność? Kto ma prawo rozwiązywania sejm; prezydent czy same izby?

Są to kwestie samo przez się bardzo ciekawe, ale mają one bardzo mało wspólnego z realnymi bolączkami naszych izb reprezentujących. Bo izby te działają źle nie dlatego, by zła była ordynacja, lecz z tego względu, że wodzireje naszej polityki nie umieją się wogóle posługiwać aparatem parlamentarnym i nie rozumieją jego istoty wewnętrznej. Zaiste wyobraźmy sobie, że ordynacja wyborcza zostanie zmieniona w myśl nowych postulatów, które obecnie wystawiają — o dziwo! — nie tylko partie prawicowo-centrowe, lecz i niektóre organa, uchodzące za postępowe. Czy wtedy będzie lepiej, czy może jeszcze gorzej?..

Zamiast proporcjonalności proponuje się okręgi jednomandatowe, wywodzące w ten sposób wyjątki z urny jednostki wybitniejsze, a nawet bezpartyjne. Jaki jednak będzie stąd wynik? Tylko ten, że w sejmie powstanie jeszcze więcej ugrupowań, które jeszcze zaciekłej będą się zwalczały i do utworzenia żadnego rządu nie dojdzie. Albo, czy nie wiadomo tym panom, że wybór prezydenta przez samą ludność daje pole do pielęgnowania kultu dla osoby prezydenta a co zatem idzie stwarza grunt dla bonapartyzmu, co w naszych warunkach, gdy republikanizm mało jeszcze się utrwalił, jest nielada niebezpieczeństwem. Ażeby dosadnie sobie uzmysłować, jak mało skuteczne są proponowane u nas reformy, wystarczy sobie przypomnieć, że zarówno w Anglii jak i we Francji, po wieloletnim doświadczeniu, przemówią się ostatnio za większym zbliżeniem się do sprawiedliwości. Co zaś szczególnie dotyczy chęci posiadania trwałej większości, to widzimy, że nawet w tak dyscyplinowanym kraju jak Anglia, okręgi jednomandatowe bynajmniej nie zapewniają żadnej partii większości i staje się niezbędną zdolność do kompromisów międzypartyjnych.

Albowiem wcale tu nie chodzi o formę, jeno o treść. Wszelkie formy wyborcze mają swoją stronę dodatnią i ujemną, lecz do wszelkich form potrzebni są odpowiedni ludzie, których nie zastąpi „najdoskonalsza” forma. Podstawą parlamentaryzmu jest uznanie, że większość rządu mniejszością, przyczem tej ostatniej wolno bronić w parlamencie własnych postulatów w nadziei, że kiedyś stanie się większością, jeżeli społeczeństwo rozpozna jej dobre chęci. Nadanie większości przywileju rządu nie jest wszakże bezmyślnym dogmatem, lecz opiera się na przeświadczeniu, że większość, jako reprezen-

tująca szersze koła społeczeństwa, łatwiej rzucić będzie w myśl interesu całego społeczeństwa. To też wyjątkowe prawa nakładają na większość także wyjątkowe obowiązki. Bez poczucia się do tych obowiązków tyrania większości może być dla państwa niezniesialszą, niż tyrania mniejszości. Weźmy konkretny przykład. W ustroju absolutystycznym panująca klika (król i jego kamaryla) każe przeważającej liczbie ludności pracować na siebie i na popieranie przez nią klasy przywilejowanej, zwalając w ten sposób na barki rządzonej większości utrzymanie państwa. Jest to bardzo źle i dlatego sprawiedliwszą jest forma republikańska, która rozdziela obowiązki względem państwa między obywateli w równej części według ich zamożności i innych oznak. Ale można wypaczyć republikanizm tak, by stał się on gorszy, niż monarchizm. Większość, korzystając ze swej suwerenności, może cały ciężar utrzymania państwa zważyć na mniejszość. Wtedy nie tylko ucierpi równość i sprawiedliwość, lecz i runie państwo, bo trudno sobie wyobrazić, by na dłuż-

szą metę większość mogła być utrzymywana przez mniejszość.

A tak, niestety, się dzieje w naszym sejmie. Partie sejmowe, przed wyborami, powiadają do wyborców: głosujcie na nas, bo jeśli dojdziemy do władzy, nie będziecie płacić podatków. I jest to nie tylko cześć z podwójną wyborczą, lecz prawdą życiową. Więc, korzystając ze swej przewagi liczebnej zwała cały ciężar utrzymywania państwa na miasto. Dzieje się nie tylko wbrew sprawiedliwości, lecz i wbrew elementarnemu rozsądkowi, bo przecież miasta a w pierwszym rzędzie stolica, istnieją nie tylko dla ich mieszkańców, lecz i dla całego państwa. Tyrania większości jest główną chorobą polskiego parlamentaryzmu, gdyż ona jest przyczyną wszelkich innych niedomagań. W pogoni za wszechwładztwem większości, powstają partie, które nie mają żadnego programu, lecz obliczone są na otumanienie jaknajwiększej liczby wyborców, najbardziej ciemnych. A ponieważ najwięcej ciemnych wyborców jest narazie na wsi, więc powstają partie „ogólno-narodowe”, które interesy

ludności miejskiej podporządkowują interesom obszarńców (szlacheckich i chłopskich), licząc na to, że chłop mało rolny i bezrolny jest jeszcze za mało uświadomiony na to, ażeby rozumiał, że w pokonaniu miasta przez wieś nie ma on żadnego interesu. Dla jeszcze większego sparaliżowania woli i krytycyzmu mieszkańców miast, uprawia się szczucie wyznaniowo-narodowości, co sprawia, że miasto dzieli się na wzajemnie się zwalczające grupki. Reszty dokonywa ustawa wyborcza, zapewniająca przywileje „wielkim” partiom, czyli takim, które najumiejtniej spekulują na głupocie analfabetów wiejskich i miejskich.

Oto jest główna bolączka sejm. bolączka powodująca jego bezwład. Jest to zarazem rak, toczący organizm państwa, bo przecież żaden cud nie sprawi, by większość mogła być utrzymywana trwale przez mniejszość. Śledząc dzieje parlamentaryzmu w innych krajach, należy stwierdzić, że stosunki tak nienormalne nigdzie nie istniały i nie istnieją. Wszędzie parlamentaryzm miał swe strony ujemne, lecz nie służy one w kierunku zagrażającym bytowi państwa. Mimo teoretycznej równości sprawiedliwość była lekceważona czestokroć i w krajach parlamentarnych. Ale na zachodzie niesprawiedliwość ujawniała się głównie w tem, że przy istnieniu parlamentu nie całkiem jeszcze znikły tradycje monarchizmu, a przeto zdarzało się, że rządziła de facto reprezentacja mniejszości, która nakładała zbyt wielkie ciężary na rządzoną większość. Było to źle, ale jeśli niesprawiedliwość ta nie przybierała zbyt potwornych rozmiarów, nie zagrażało to istnieniu państwa.

Możliwa jest — przynajmniej teoretycznie także — inna ewentualność. Krajem rządzi reprezentacja istotnej większości mieszkańców, czyli chłorów i robotników, która narzuca największe obowiązki mniejszości, ale majątkowo silnej, jak obszarńctwo i bogata burżuazja. U nas zaś wytworzył się absurd ekonomiczny, że większość gospodarczo silniejsza zwała koszt utrzymania państwa na barki mniejszości gospodarczo słabszej. Coprawda powiedzieć można, że większość sejmowa nie odpowiada większości w kraju, lecz powstała na podstawie demagogii, przymusu i przywilejów. Ale trudno czekać na to, aż ciemne tłumy w mieście i na wsi do tyła dojrzeją, że wybierać będą świadomie. Takiej długiej szkoły eksperymentowania na ludności państwo nie wytrzyma...

Nie forma tedy zbawi nas, lecz treść. Reformy domaga się nie ordynacja wyborcza, nie ustrój, lecz partie. Muszą powstać partie, odwołujące się do istotnych interesom warstw a nie egoistycznym wyrachowaniom przywódców. Gdy partie operować będą konkretnymi postulatami programowymi, wtedy łatwiej będzie o porozumienie, a zatem i o wspólne utworzenie rządu. Przy pozostaniu treści teraźniejszej, przeciwnie nie będzie lepszy od drugiego, jak drugie nie jest lepszy od pierwszego, a po prostu jest odcień gorszy. A położenie geograficzne Polski nie pozwala na zbyt długie uczenie się sposobów rządzenia...

Admonitor.

Bank Polski.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Wczoraj odbyła się w gmachu P. K. K. P. konferencja prasowa, na której przewodniczący komitetu organizacyjnego Banku Emisyjnego omówił zasady organizacji przyszłej instytucji emisyjnej oraz warunki subskrypcji.

Główne warunki subskrypcji są następujące: głównym miejscem przyjmowania wpłat i wpłat na akcje Banku są oddziały PKKP., pozbawione przywilejów będą zapisy na rachunek Polskiej królewskiej kasy pożyczkowej, niektóre instytucje bankowe w charakterze pośredników, których lista zostanie ustalona w ciągu dni najbliższych.

Wpłaty na akcje mogą być dokonywane a) monetami złotymi; b) złotem w sztabach opatrzonych próbą urzędu probierczego; c) walutami zagranicznymi i dewizami; — przyczem stosunek walut złotych i dewiz wysoko-wartościowych do złotego polskiego ustalony jest według parytetu 100 zł. równa się 19 dol. 30 cent.

Termin zapisów wpływa 31 marca 1924 roku, jednak komitet organizacyjny może zamknąć listę wpłat wcześniej.

Wpłaty na akcje w markach polskich nie będą zupełnie przyjmowane.

Obrót akcjami Banku Polskiego ma być całkowicie wolny, jakkolwiek akcje będą imienne i niepodzielne. Natomiast na zebraniu walnym korzystając z prawa głosu będą tylko akcje wystawione na nazwisko pierwotnego właściciela i przez niego posiadane lub od niego odziedziczone, jednak za zgodą i odpowiedzialnością adnotacja prezesa rady Banku. W

ten sposób osiągnięta będzie gwarancja iż wpływ na sprawy banku nie przejdą w ręce niepowołane.

Omawiając sprawę organizacji Banku polskiego p. prezes Karpiński podkreślił konieczność współdziałania SDP i społeczeństwa w ważnym dziele ufundowania instytucji emisyjnej i wytworzenie w tym celu najliczniejszych komitetów obywatelskich, prowincjonalnych, któreby zajęły się promowaniem subskrypcji na akcje, zbierając w tym celu odpowiednie fundusze i udzielając ekonomicznym wyjaśnień.

POLSKIE MONETY METALOWE.

PAT. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Wczoraj weszło w życie rozporządzenie prez. Rzplitej w sprawie systemu monetarnego. Zgodnie z rozporządzeniem jednostką monetarną Rzplitej polskiej jest złoty, zawierający 9/31 części grama czystego złota. Złoty dzieli się na 100 groszy.

Wybijane będą monety złote po 100 złotych, 50, 20 i 10 złotych; srebrne po 5, 2, 1 i pół złotego; niklowe po 20 i 10 groszy; brązowe po 5, 2 i 1 grosz. Monety złote będą wybijane ze stopu, zawierającego na 1000 części ogólnej wagi 900 części złota i 100 części miedzi. Państwo wybija monety złote w miarę potrzeby bez ograniczenia co do kwoty. Nikt nie jest obowiązany do przyjmowania monet, których wizerunek jest całkowicie zatarty i monet uszkodzonych, oraz o zmniejszonej wadze. Wyznaczenie terminu wypuszczenia monet powierzono ministrowi skarbu.

Działalność komisji epidemicznej Ligi Narodów.

PAT. — WARSZAWA, 24 stycznia. — Dnia 23 i 24 b. m. przebywał w Warszawie komisarz i kier. komisji epidemicznej Ligi narodów dr. Normann Wied. Pobyt ten pozostaje w związku z zakończeniem prac komisji epidemicznej w Polsce, po upływie jej 3-letniej działalności we Wschodniej Europie. Staraniem tej komisji rozbudowano we wschodnich najbardziej zniszczonych państwach Rzplitej 11 nowych szpitali i kilkadziesiąt łóżni ludowych, oraz zaopatrzone polską służbą zdrowia w bogaty materiał sanitarny.

W dniu 23 b. m. podejmował p. min.

spraw wewnętrznych Sołtan naczelnego komisarza śniadaniem w hotelu Europejskim. W czasie śniadania p. min. Sołtan wniósł zdrowie naczelnego komisarza, podnosząc wysoce pożyteczną działalność komisji epidemicznej Ligi narodów dla państwa polskiego, dziękując w gorących słowach dostojnemu gościowi w imieniu rządu za ową pomoc wykazaną w Polsce, w latach najwięcej epidemicji tyfusu plamistego. W odpowiedzi p. min. Sołtanowi dziękował dr. Normann Wied za dotychczasowy wybitny udział Polski międzynarodowej pracy na polu higieny.

Wiadomości bieżące.

STYCZEN

25

PIĄTEK

Dziś: Nawr. Sw. Pawła
Jutro: Polikarpa

Wschód słońca o g. 7.35
Zachód o g. 3.58
Wsch. księżycy o g. 2.11 p.
Zachód o g. 5.02 r.
Długość dnia 8.23
Przybyło dnia g. 0.38

WYCOFANIE 500 Mk. ZNACZKÓW PO CZTOWYCH.

Jak nas informuje urząd pocztowy, z dnem 15 lutego wycofane zostaną z obiegu znaczki pocztowe o wartości 500 mk.

Znaczki te mogą być zamienione na znaczki wyższej wartości, o ile znajdują się w ilościach nie mniej niż 10. (b)

ORGANIZACJA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNA.

W lokalu państwowego seminarjum ochroniarzkiego przy ul. Smugowej nr. 8 odbyła się z inicjatywy wydziału oświaty i kultury konferencja ochroniarzka z udziałem ławnika Z. Hajkowskiego w sprawie wychowania przedszkolnego w Łodzi. Dyrektorka seminarjum, p. M. Łabędzka, wygłosiła referat o zadaniach wychowania i metodach pracy w ochronach — przedszkolach. Referat ilustrowany był pokazami przyrządów i pomocy szkolnych, używanych w ochronie wzorowej, znajdującej się przy seminarjum.

Po referacie wywiązała się ożywiona wymiana zdań i liczne zapytania, dotyczące poruszonych przez prelegenta zagadnień. Wzmiankowana konferencja jest jednym ze środków, zmierzających do podniesienia poziomu tak ważnych placówek wychowawczych, jakimi są ochrony-przedszkola.

WALKA Z TYFUSEM.

Delegacja wydziału zdrowotności publicznej na posiedzeniu w dniu 21 stycznia r. uchwaliła szereg wniosków w sprawie kontynuowania walki z tyfusem. Między innymi delegacja postanowiła wystąpić do magistratu o zakupienie w państwowym zakładzie higienicznym w Warszawie 4.000 szczepionek przeciwtyfusowych na styczeń i luty r. Za 1 porcję szczepionki pobierana będzie od osób zamożnych opłata w wysokości 0,30 fr. zł. Ubodzy mieszkańcy — na wniosek inspektora sanitarnego — mogą być zwolnieni od opłaty.

Prócz tego, delegacja wydziału zdrowotności publicznej, opierając się na opinii lekarzy sanitarnych oraz komisji lekarskiej, uznała za wskazane: przeprowadzenie badań epidemjologicznych studjów w posesjach, mieszczących szkoły powszechne.

ZEBRANIE ZWIĄZKU OFIC. REZ. WOJEW. ŁÓDZKIEGO.

W niedzielę dn. 20 bm. w sali balowej kasyna ofic. załogi m. Łodzi odbyło się przy szczerze zapelnionej sali doroczne walne zebranie oficerów rezerwy województwa łódzkiego.

Zebranie zajął p. J. Marcinowski, a sprawozdanie z dotychczasowej działalności związku złożył p. M. Syska, zaś w imieniu komisji rewizyjnej p. Blok.

W głosowaniu przez drzwi przystąpiło do wyboru nowego zarządu i wybrano pp. dr. Grohmana, Garlińskiego, Walskiego, Łobudzkiego, Jeleniowskiego, Błaszczuka, Młkšejewskiego, do komisji rewizyjnej pp. Marcinowski, Siemasza, Ponsyliusa. (p)

Ze stow. Wolnomysłcieli. W piątek dnia 25-go stycznia o godz. 8 wiecz. odbędzie się zebranie zarządu łódzkiego koła stow. wolnomysłcieli. Członkowie stow. mogą być obecni na zebraniu. Sekretariat stowarzyszenia jest czynny w poniedziałki i piątki od godz. 7 — 9 wiecz. oraz w niedziele od 10 do 12.

Wkrótce odbędzie się w Warszawie II zjazd krajowy stow. wolnom. polskich Ostatni styczniowy numer „Myśli Wolnej” zawiera następujące artykuły: J. Hempel: Wolnomysłcielstwo, prof. J. Baudouin de Courtenay: Czy ateizm i myśl wolna wykluczają się nawzajem, A. Patla: Przyczynki do psychologii religji i myśli wolna i in. — do nabycia

Wyrazy głębokiego współczucia i żalu składamy p. Kierownicze z powodu zgonu Meza Jej

B. P.

Natana Gelade

Nauczycielstwo

szk. powsz. № 133.

461

w sekretarjacie stow. przy ul. Gdańskiej nr. 87.

Wycieczka studentów węgierskich do Łodzi. W pierwszych dniach lutego przyjeżdża do Łodzi — celem zwiedzenia miejscowych zakładów przemysłowych — wycieczka studentów z politechniki węgierskiej pod przewodnictwem kilku profesorów. Wydział oświaty i kultury zajął się odpowiednimi przygotowaniem w związku z pobyttem gości węgierskich w Łodzi.

Sprostowanie. Dnia 23 b. m. w numerze „Republiki” ukazało się sprawozdanie z zebrania fabrykantów przem. włókienniczego, przyczem mylnie podano nazwę: stow. żydowskich fabrykantów. Zarząd stow. prosi nas o zaznaczenie, iż nazwa jego brzmi „Stow. fabrykantów przemysłu włókienniczego w Łodzi” i do stow. należą członkowie bez różnicy wyznania.

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, t. j. w piątek, z powodu niebywałego powodzenia teatr miejski daje świetną polską krotkochwile znanego autora Wł. Jastrzębca-Zalewskiego p. t. „Maskota”. W krotkach tej białej udział najlepsze siły naszego zespołu z p. Zniczem w roli tytułowej.

W sobotę o godz. 4 po poł. po cenach znacznie zniżonych po raz ostatni „Nauczycielka” Nicodemiego z p. Irena Solską-Grosserową, odtwórczynią roli tytułowej. Wieczorem o godz. 8 m. 15 „Maskota”.

TEATR POPULARNY.

Dziś premiera wesołego wodewilu w 4-ach aktach p. t. „Trójka hultajska” Nestroja. Obsadę tworzą pp. Bronowska, Galicka, Kalitowicz, Kulakowska, Wiśniewska i panowie: Dębicz, Górecki, Gałęcki, Milezewski, Orlicz, Tucholski, Pilarzki i Wiśniewski.

W sobotę i niedzielę o godz. 8-iej wieczorem „Trójka hultajska” W sobotę i niedzielę o godz. 3-iej po południu „Pan poseł” komedia w 3-ach aktach Fijałkowskiego w premierowej obsadzie ról.

Ł. O. F.

XVIII wielki koncert abonamentowy pod dyrekcją W. Berdiajewa odbędzie się we wtorek, dnia 29 b. m. Wykonana będzie symfonia-Manfred Czajkowskiego. Jako solista wystąpi świetny tenor St. Gruszczyński, polski Caruso, który odśpiewa m. in. słynne „Opowiadanie o Gralu” z op. „Lohengrin”, arję z op. Moniuszki „Straszny Dwór”, arję z op. Pucciniego „Dziewczę z Zachodu” i in. z tow. orkiestry.

Na XVII poranku symfonicznym w niedzielę dnia 27 b. m. poprowadzi dyr. Berdiajew wspaniały poemat Czajkowskiego „Francesca da Rimini”, do którego temat zaczerpnął twórcza z „Boskiej komedji” Dantego. W części solistycznej odśpiewa utalentowana śpiewaczka, artystka opery krakowskiej, p. Hanka Relliczówna arję z „Halki” oraz arję z op. „Madame Butterfly” i in.

KONCERT DYGAŚA I POLINSKIEJ-LEWICKIEJ.

Najbliższy koncert popołudniowy w niedzielę dn. 27 bm. poświęcony będzie wyłącznie twórczości Wagnera a wystąpią na nim tej miary artyści jak najznakomitsza śpiewaczka opery warszawskiej p. ni Matylda Polinska - Lewicka i słynny nasz tenor bohaterzki p. Ignacy Dygasa. W programie arje i duety z oper „Lohengrin”, „Tannhaeuser” i „Okręt Widmo”. Koncert ten niewątpliwie będzie ucztą artystyczną w wielkim stylu dla muzycznej publiczności naszego miasta która jak należy przypuszczać, zapelni salę Filharmonji do ostatniego miejsca.

ODCZYT ART. DRAM. I POETY A. NOWICKIEGO.

Znany z Krakowa artysta dramatyczny i poeta p. Nowicki wygłosi prelekcję literacką n. t. „Nowa Sztuka” — w dniu 26-ym bm. o godzinie

Z powodu śmierci

B. P.

NATANA GELADE

szczerze współczucie składają pani przełożonej

klasy: VII; VI i V sz. powsz. № 133.

460

Żądamy ważnych wyjaśnień, dotyczących zeznań o podatku majątkowym.

W magistracie warszawskim zostało wywieszane następujące ogłoszenie:

„Kto poza mieszkaniem 1 lub 2 pokój z kuchnią, nie urządzonych zamożnie żadnego innego majątku w postaci gruntów, budynków, przedsiębiorstw, kapitałów, złota, srebra, drogich kamieni i t. p. nie posiada, wolny jest od podatku i nie jest obowiązany do składania zeznań.

Druk; njezuzyte należy zwracać do biura miejskiego do spraw podatku majątkowego”.

Ponieważ w Łodzi magistrat wysłał również zawiadomienia i formularze, dotyczące podatku majątkowego zwracamy się z apelem do władz skarbowych i komunalnych, aby njezwłocznie wyjaśniły, czy również i łodzianie nie posiadający poza skromnym jedno lub dwupokojowym mieszkaniem żadnego innego majątku, nie powinni składać deklaracji.

Pozatem magistrat warszawski wyjaśnił, że wolni od podatku majątkowego i od obowiązku deklaracyjnego są wszyscy ci, których majątek nje przekracza 3000

fr. złotych, a o ile chodzi o urządzenie do mowe — 5000 fr. złotych.

Oczekujemy na szybkie wyjaśnienie tych nader pilnych spraw, ponieważ zbliża się termin prekluzyjny, a za njezłożenie zeznań grozi kara do 1000 franków złotych.

Biurow informacji prasowych BIP. nadesłało nam komunikat, w którym stwierdzono, iż wice-prezydent Wojewódzki wyjaśnił, jakoby wszyscy płatnicy zobowiązani są do złożenia deklaracji, bez względu na to, czy będą płacić podatek, czy nie.

Jeżeli wiadomość ta odpowiada rzeczywiści, dowodzi ona o tym strasznym chaosie podatkowym, jaki zapanował po 1-ym styczniu.

Łódź i Warszawa leży w jednym państwie i podatnicy obydwóch tych miast muszą być jednakowo traktowani.

Żądamy natychmiastowych wyjaśnień władz skarbowych!

Wspólna akcja przemysłowców i kupców w sprawie podatku majątkowego.

Onegdaj wieczorem w lokalu centralnego związku kupców i przemysłowców odbyła się konferencja, w której brali udział przedstawiciele krajowego związku przemysłu włókienniczego, stowarzyszenia fabrykantów, chrześcijan kupców, związku kupców i przemysłowców, oraz innych związków kupieckich.

Poszczególni mówcy zastanawiali się nad ostatnimi rozporządzeniami w sprawie podatku majątkowego i w końcu postanowiono prowadzić wspólną akcję w celu interwencji u władz cen-

tralnych w sprawie ulg przy spłaceniu podatku majątkowego.

Wybrano komisję, w skład której weszli pp.: dr. Pawłowski, adw. Szwaicer, Wajcman i Rajman, której zadaniem będzie wypracowanie memoriału dokładnie ilustrującego położenie w hadlu i przemyśle w związku z podatkiem majątkowym.

W końcu tygodnia memoriał będzie już wypracowany i przedstawiciele wszystkich związków i stowarzyszeń wyjadą w delegacji do premiera Grabskiego, z którym też odbędzie konferencję na temat podatku majątkowego. b.

8 wiecz. w Sali Miłośników Muzyki — Traugutta nr. 1.

Ze względu na to, że refleksje o „Nowej Sztuce” są w najściślejszym związku z przeżyciami prelegenta, jako poety i artysty — odczyt zapowiada się nadzwyczaj interesująco i wzbudził wśród najszerzych kół inteligencji zrozumiałe zainteresowanie. Prelegent, znany recytator — zilustruje wykład recytacjami utworów następujących poetów: Marinetti'ego, Wata, Sterna, Młodzeńca, Jasińskiego, Baruna, Wittlina, Tuwima, Nowickiego, Czyżewskiego i innych.

WYKŁAD PROF. GRALSKIEGO W ŁODZI.

Jak już podaliśmy, jeden z najwybitniejszych psychografologów, założyciel i dyrektor pierwszego polskiego instytutu grafologii naukowej, prof. Henryk Gralski przybywa do Łodzi, aby w dn. 30 bm. w sali Filharmonji dać arcyciekawy wykład eksperymentalny pod tytułem „Tajemnica piszącej ręki”. Po raz pierwszy miasto nasze będzie miało okazję gościć w swoich murach tego znakomitego uczonego, który w dziedzinie pismoznawstwa cieszy się wielką sławą. Prof. Gralski na zasadzie rękopisu danej osoby określa z całą dokładnością jej charakter, wskazuje na jej wady i zalety i zaleca rozmaite środki zaradcze. W zakres działalności prof. Gralskiego wchodzi badanie autentyczności dokumentów, aktów, podpisów dla użytku sądów i władz oraz osób prywatnych, badania w dziedzinie kryminalistyki na podstawie pisma zbrodniarzy i przestępców, wskazywanie przypuszczalnych autorów listów anonimowych, wnioskowanie na charakter i zdolności kandydatów na stanowiska odpowiedzialne we wszelkich instytucjach publicznych i prywatnych badania charakteru i zdolności u młodzieży oraz badanie charakterów — odnośnie doboru kandyda-

tów do stanu małżeńskiego. To też przypuszczać należy, że wykład prof. Gralskiego jak wszędzie cieszyć się będzie i w Łodzi ogromnym powodzeniem, tymbardziej, że prof. Gralski wykona na miejscu dziesięć ekspertyz z przyniesionych mu próbek pisma.

WYSTAWY „ZACHĘTY” W ŁODZI.

Bawił w Łodzi przedstawiciel towarzystwa zachęty sztuk pięknych w Warszawie, p. Marjan Dienst-Dąbrowa, w celu zorganizowania na naszym gruncie wystaw „Zachęty”, powtarzających się w określonych odstępach czasu. W związku z powyższym projektem od była się w wydziale oświaty i kultury specjalna konferencja przedstawicieli „Zachęty” z ławnikami Z. Hajkowskim i Fr. Kruczkowskim, w sprawie zapewnienia odpowiedniego lokalu wystawie. W razie zrealizowania tego projektu miasto nasze zdobyłoby od tak dawna upragnioną placówkę artystyczną.

„NOC W RAJU I PIEKLE”.

W sobotę dn. 26 b. m. stowarzyszenie komiwojażerów urzęda w sali koncertowej na rzecz kasy wdów i sierot bal maskowy p. t. „Noc w raju i piekle”. Będzie to wspaniała zabawa w fantastycznie udekorowanej sali przez art. - mal. Kudewicz. Po raz pierwszy od czasu wojny maskarada odbędzie się w ramach specjalnej dekoracji. Komitet maskarady dokład wszelkich starań, by bal ten był „clou” tegorocznego karnawału.

Sytuacja przedstrejkowa pod znakiem zapytania.

Nadzieja na interwencję władz centralnych zawodzi.

Memorjały związków zawodowych do władz centralnych i sejmu.

INTERWENCJA WŁADZ RZĄDOWYCH.

Inspektor pracy zwrócił się telefonicznie do ministra pracy Darowskiego, oraz głównego inspektora pracy, p. Klotta, przedstawiając im groźną sytuację, jaka się wytworzyła wskutek niedojścia do porozumienia między przedstawicielami przemysłu i związków zawodowych.

Na skutek tej interwencji odbyła się w godzinach południowych specjalna konferencja w ministerstwie pracy.

O INTERWENCJĘ MINISTRA PRACY

W związku z uchwałą zebrania delegatów fabrycznych zarząd związku zawodowego „Praca” wystosował do ministra pracy i o. s. Darowskiego pismo następującej treści:

„Niniejszym komunikujemy, że przemysłowcy łódzcy odmówili stosowania

ostatniego wskaźnika drożyznianego 88 proc. od dnia 14 bm, na podstawie wyliczenia za okres od 1 do 15 stycznia r. b. proponując waloryzację płac na podstawie przedwojennej.

Myślimy się na tę propozycję nie zgodziliśmy ze względu na to, iż ceny artykułów spożywczych przekroczyły paręty złota i zażądaliśmy uwzględnienia powstałej różnicy między złotem, a cenami artykułów spożywczych, czego przemysłowcy odmówili; konferencja została zerwana, a w przemyśle grozi strejk.

Napężenie wśród robotników jest bardzo wielkie, wobec czego prosimy o niezwłoczną interwencję ze strony p. ministra.

Sprawa jest nadzwyczaj poważna i w skutkach może być groźna, więc prosimy p. ministra o udzielenie nam odpowiedzi do dnia 26 b. m. włącznie”.

Jednocześnie związek zawiadomił o tem p. inspektora pracy Wojtkiewicza,

który oświadczył, iż telefonicznie porozumiewał się z p. ministrem i przedstawił mu przebieg pertraktacji robotników z przemysłowcami, wyrażając nadzieję, że sprawę tę da się załatwić pokojowo. (b)

MEMORJAŁY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH.

W dniu wczorajszym wysłały wszystkie związki robotnicze memorjały do swoich klubów poselskich, w których wskazując na bardzo ciężką sytuację w związku z ogólną stagnacją w przemyśle proszą o poczynienie odpowiednich kroków w sejmie i u rządu celem przyścia z pomocą skazanym przez obecną koniunkturę robotnikom na brak pracy i środków do życia. (p)

STANOWISKO PRZEMYSŁOWCÓW.

Po odbytej wspólnej konferencji odbyły się zebrania zarządów wszystkich związków przemysłowych.

Przemysłowcy stanęli na stanowisku, zajętem podczas poprzednich konferencji t. j. przeprowadzenia natychmiastowej waloryzacji bez uwzględnienia wskaźnika.

WIEC DEMONSTRACYJNY.

Okręgowa komisja zw. zawodowych w Łodzi łącznie ze zw. zaw. rob. i rob. przemysłu włóknistego w Polsce (Sienkiewicza 9) zwołuje w sobotę, dn. 26 b. m. o godz. 2 po południu na Wodnym Rynku wielki wiec w sprawie bezrobocia. Po wiecu odbędzie się demonstracja ulicami Główna, Piotrkowska do Placu Wolności gdzie pochód po przemówieniach zostanie rozwiązany. Delegacja robotnicza doręczy p. wojewodzie postulaty robotników przyjęte na wiecu tym.

Głównym referentem na wiecu będzie poseł Szczerkowski.

Niemiecka partja pracy o sytuacji gospodarczej.

N. P. P. żąda: utrzymania możliwości pracy w fabrykach, wprowadzenia rad fabrycznych, zabezpieczenia bezrobotnych, traktatu handlowego z Rosją, bezwzględnego stosowania wskaźnika drożyznianego.

W dniu 21 b. m. odbył się wielki wiec Niemieckiej partji pracy, na którym po referatach Kroniga i Zerwego oraz radnych Seidlera i Filbricha jednomyślnie przyjęto następującą rezolucję w sprawie sytuacji gospodarczej:

„Klasa robotnicza ugina się pod ciężarem inflacji i niezmiernie rosnącej drożyzny i znajduje się u brzegu zupełnego zniszczenia. Okres sanacji finansów i związania z nim waloryzacji wszystkich dochodów państwowych przyczyniły się do znacznego potęgowania się inflacji i drożyzny. Uzdrowienie stosunków gospodarczych i finansowych naszego państwa jest koniecznością dla klasy robotniczej. Klasa robotnicza w zupełności zdaje sobie z tego sprawę i gotowa jest ponieść przypadające na nią ciężary, nigdy jednak nie może się zgodzić na jednostronny i niesprawiedliwy rozkład ciężarów. Instancje, mające przeprowadzić sanację nie dają nam rekojmi dla sprawiedliwego podziału ciężarów procesu sanacyjnego, dowodem czego jest jednostronna waloryzacja dochodów państwowych przez państwo, waloryzacja cen w przemyśle i handlu i brak stałej wartości dochodów pracobiorców a przez to zmniejszenie się realnej siły kupna płac robotniczych. Klasa robotnicza nie może paść ofiarą sanacji i żąda przeprowadzenia sanacji w ten sposób, aby wielki kapitał w większej mierze został pociągnięty do świadcz.

Wszelka praca sanacyjna związana z rosnącą drożyzną i z podwyżkami płac pociąga za sobą bezrobocie, która się potęguje w chwili zatamowania inflacji pieniężnej; zatamowanie inflacji jest jednak konieczne dla ukończenia prac sanacyjnych i wprowadzenia stałej waluty. Już obecnie bezrobocie przyjmuje zastraszające rozmiary. Bezrobocie to przyjmuje jednak jeszcze bardziej ostre; dla klasy robotniczej ciężkie formy, im dalej stojące u steru państwa sfery kapitalistyczne w sposób jednostronny prowadzić będą dzieło sanacji. Wskutek tego szerokie warstwy robotników i pracowników stoja w obliczu katastrofy.

Bezwzględna koniecznością jest zastosowanie środków w celu zapobieżenia ostatecznej klęsce ludności pracującej. Natychmiastowa interwencja jest obowiązkiem państwa, kapitał prywatny bowiem, skierowany jedynie na zysk, nie zawaha się przed zamknię-

ciem warsztatów pracy, gdy nie będzie miał dostatecznych zysków.

Wobec powyższego żądamy:

1. stosowania środków w celu utrzymania możliwości pracy w fabrykach, na wet w razie zamknięcia ich przez właścicieli prywatnych;
2. wprowadzenia rad fabrycznych dla przeprowadzenia kontroli nad przemysłem;
3. zorganizowania robót publicznych przez państwo i gminy.
4. przeprowadzenie ustawy o udzieleniu dostatecznej pomocy bezrobotnym, którym państwo i gminy nie mogą dać pracy;
5. otwarcie nowych rynków zbytu dla produkcji przemysłowej przez zawarcie traktatów z innymi państwami, zwłaszcza z Rosją;
6. najostrejszej walki z drożyzną nie tylko w formie walki z lichwą, lecz z pomocą zakazu wywozu żywności i stabilizacji cen żywnościowych, kredytów państwowych dla zakupu kontyngentu żywnościowego, mającego służyć do regulacji cen i dostarczenia żywności po tanich cenach; kredytów dla kooperatyw robotniczych;
7. bezwzględnego stosowania wskaźnika drożyznianego przy wypłacie płac robotnikom i urzędnikom; utrzymania stałej wartości kupna płac.

Zainicjowana przez obecną rząd sanacja gospodarki finansowej winna być przeprowadzona kosztem wielkiego kapitału, nie zaś kosztem klasy robotniczej. Chcąc zapobiec katastrofie grożącej klasie robotniczej w obecnym kryzysie, Niemiecka partja pracy żąda szybkiego przeprowadzenia powyższych postulatów. Niemiecka partja pracy uważa za konieczność, żeby walka o powyższe postulaty prowadzona była przez całą klasę robotniczą i wzywa przeto wszystkie partje robotnicze kraju, aby się połączyły do wspólnego wystąpienia w walce o powyższe cele.

POŻAR W P. A-cie.

W dniu wczorajszym w gmachu urzędu wojewódzkiego, w lokalu zajmowanym przez agencję telegraficzną w buclli pożar wskutek wadliwego ustawienia pieca. Pożar zdołano jednak umiejscowić dzięki energicznej akcji funkcjonariuszów urzędu wojewódzkiego. D.

W przededniu wyborów do kasy chorych. Klasowe związki zawodowe wystawiają wspólną listę.

Onegdaj w lokalu klasowych związków zawodowych odbyło się zebranie zarządu okręgowej komisji związków zawodowych, na którym przewodniczył p. Kałużyński. Obecni byli przedstawiciele Łodzi i okręgu łódzkiego. Na porządku dziennym, między innymi, omawiano sprawę nowych wyborów do kasy chorych.

Zdając sprawozdanie z odbytej konferencji w kasie chorych, poświęconej wyborom, p. Kałużyński zaznaczył, iż termin głosowania wyznaczono w pierwszą niedzielę po świętach Wielkanocnych.

W dyskusji nad sprawą wyborów i w ogóle działalności kasy, mówcy wyrażali obawę, że przeprowadzone wybory do kasy chorych nie dają obecnie żadnej gwarancji, że wybory te będą prowadzone bezstronnie z zachowaniem wszystkich obowiązujących przepisów. Mówcy wskazywali na fakt unieważnienia poprzednich wyborów.

Omawiano również sprawę wystawienia listy wobec zbliżających się wyborów. Po ożywionej dyskusji, na wniosek p. Rałskiego, przyjęto następującą rezolucję:

„Okręgowa komisja związków zawodowych wita z wielkim zadowoleniem narzeczę ogłoszoną zapowiedź nowych wyborów, uważając, iż przez to gospodarka kasy zostanie wprowadzona na racjonalne tory.

Polityka kawiarniana wkroczy na optymistyczne tory.

Grozi nam epidemia samobójstw restauratorów i cukierników.

Cenniki obniżono — czy aby nie zmały porcje.

W dniu wczorajszym do oddziału walki z lichwą przy komisariacie rządu zgłosili się przedstawiciele właścicieli cukierni i przedstawili nowy, obniżony cennik, obowiązujący od dnia dzisiejszego w cukierniach i restauracjach.

Cennik ten przedstawia się następująco: herbata — 270 tys. mk., (dotychczas 400), z cytryną lub mlekiem — 300 tys., a w drugorzędnych cukierniach 280 tys. mk., szklanka mleka — 250 tys. mk., kawa biała 450 tys. mk., (dotychczas 600), kawa czarna — 450 tys. mk., pół czarnej 300 tys. mk., kakao milion 200 tys. mk., w drugorzędnych milion, szklanka wody sodowej — 100 tys. mk., z sokiem — 350 tys. mk., bułka z masłem — 300 tys. mk., (dotychczas 40 tys.), ciastko do 350 tys. dodatkowy cukier 14 gr. — 40 tys. mk., (dotychczas 60), herbatniki — 6—7 milionów kilo, sucharki, babki i placek 4 do 5 milionów kilo. b.

Sporokowani przez restaurację

Ponowne organizowanie wyborów, dzięki pominięciu obowiązujących przepisów, naraziło ubezpieczonych na miljarowe straty, gdyż aparat wyborczy ponownie będzie opłacany z funduszy kasy chorych.

Ze prowadzone ponownie wybory, pod obecnym kierownictwem nie dają żadnej gwarancji, że zostaną zastosowane wszelkie obowiązujące przepisy, co może znów pociągnąć za sobą powtórne unieważnienie lub zawieszenie wyborów.

Ze względów powyższych, nie mając zaufania do obecnego kierownictwa, zebrani domagają się od ministerstwa pracy niezwłocznego przydzielenia odpowiedniego pełnomocnika, który-by przeprowadził wybory do kasy.

Okręgowa komisja domagać się będzie przez swych pełnomocników, zgodnie z art. 121 Konstytucji, pociągnięcia do odpowiedzialności winnych narazenia kasy chorych na straty materialne z powodu dwukrotnego opłacania aparatu wyborczego.

Ażeby zapewnić zwycięstwo klasie robotniczej, wobec zablokowanego kapitału, okręgowa komisja związków w zawodowych postanawia podczas wyborów do kasy chorych wystawić wspólną listę wszystkich klasowych związków zawodowych”

Zw. Zawodowy Pracowników Handlowych i Biurowych m. Łodzi

Al. Kościuszki № 21.

Dziś, o godz. 8 i pół wiecz. odbędzie się w lokalu własnym

INFORMACYJNE ZEBRANIE

członków Związku, na którym omawiane będą najaktualniejsze sprawy chwili obecnej, jako to: Ustawa wskaźnikowa, waloryzacja płac, bezrobocie.

Koledzy, stawcie się licznie i punktualnie!

475

Zarząd.

Posiedzenie rady miejskiej.

WRAŻENIA OGÓLNE.

Wczorajsze posiedzenie rady miejskiej otwarte zostało przy świetle świec, które zastępowało zepsutą elektryczność.

Posiedzenie naogół odbyło się w atmosferze zupełnego spokoju. Pan Fichna wygłosił przemówienie o powstaniu styczniowym, a pierwszy sygnał do uczenia przez powstanie bohaterów tych walk dał radny Helenderski.

Nawet dość liczne interpretacje nie wywołały ożywionej dyskusji.

Jedynie przemówienie ławnika Bednarczyka wywołało wrzenie na lewicy, która zażądała otwarcia nad tem oświadczeniem dyskusji, do czego oczywiście większość nie dopuściła.

Dłuższe, choć mało rzeczowe debaty, wywołała sprawa wypełniania deklaracji do podatku majątkowego przez niektóre kategorie płatników.

Tu dopiero ujawniła się dwoistość roli ławnika Kulamowicza, który nader ostrożnie mówił o obowiązkach kasy skarbowej — urzędu, do którego powrót groził mu w niedalekiej już przyszłości.

Wac. Pol.

CHAOS PODATKOWY.

Długi szereg interpelacji rozpoczął rodny Bialer, który zapytywał magistrat o przyczynę różnicy w rozporządzeniach wykonawczych o podatku majątkowym między Łodzią i Warszawą, gdzie podatnicy posiadający jedno i dwuizbowe mieszkania, jako jedyne nieruchomości, są zwolnieni od składania deklaracji, podczas, gdy w Łodzi do składania deklaracji zobowiązani są wszyscy.

W odpowiedzi ławnik Kulamowicz stwierdził, iż zasadniczo rozporządzenia wykonawcze mają prawo wydawać tylko urzędy skarbowe, natomiast rozporządzenie magistratu m. Warszawy jest bezprawne.

Prywatnie jednak p. Kulamowicz oświadczył, iż obywatele, posiadający jako jedyny majątek urządzenie jednoizbowe są całkowicie zwolnieni od składania deklaracji i zeznania tych płatników nie są wogóle przyjmowane.

Tego rodzaju dwoistość oświadczeń dosadnie charakteryzuje panujący chaos podatkowy.

INTERPELACJE.

Po odczytaniu komunikatów przyjęto do wiadomości odpowiedź magistratu na interpelację w sprawie pobierania przez inż. Lisowskiego specjalnego honorarium

za roboty dodatkowe, dokonywane dla magistratu.

Ławnik Folkierski stwierdził, że specjalne dodatki otrzymuje inżynier Lisowski na podstawie osobnej umowy zawartej z magistratem.

Na interpelację frakcji P. P. S., w sprawie przerwania wykładów w miejskich szkołach powszechnych z powodu braku opału, udzielił wyjaśnień ławnik Bednarczyk.

Stwierdzi on, iż wykłady w szkołach powszechnych zostały przerwane zalewem na jeden dzień, a to nie wskutek braku węgla, lecz śnieżyicy, która uniemożliwiła dzieciom przybycie do szkoły.

PODATKI OD ŻYWYCH I UMARŁYCH.

Następnie radny Fidler referował statut o poborze na rzecz miasta podatku od spadków i darowizn.

Ustawa zezwala miastom na pobieranie do 10 proc. podatku dodatkowego.

Poprawki komisji zostały uzgodnione z wnioskami magistratu, a szczególnie uwzględniono spadki małe, które byłyby nadmiernie obciążone tym podatkiem.

Wnioski magistratu oraz poprawki komisji przyjęto bez dyskusji.

NADBUDOWA GMACHU MIEJSKIEGO.

Nie wywołała również dłuższej dyskusji sprawa nadbudowy sposobem gospodarczym gmachu magistratu.

Gmach magistratu jest szczupły, to też niezbędna jest nadbudowa 3-go piętra oraz rozszerzenie skrzydeł bocznych gmachu przy Placu Wolności 14. Koszt tej pracy wynoszą 5 miliardów marek, oczywiście według obecnej kalkulacji.

Na wiosnę roku 1924 rozpoczętą będą roboty, a na prace wstępne wyasygnowane zostanie 100 zł. franków tygodniowo.

Wniosek komisji skarbowo-budżetowej przyjęto.

Przyznano również zarządowi ambulatorjum policji państwowej w Łodzi jednorazowe subsydjum w wysokości 40 milionów.

ZWALORYZOWANIE OPŁAT W SZPI TALACH.

Dłużej nieco zajmowała się rada sprawą przepisów o zastosowaniu stałej jednolitej do obliczania opłat za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach miejskich i prywatnych.

Opłaty w szpitalach miejskich określone zostały na 2 franki dziennie za utrzymanie dziecka, 4 franki — położnic, 4 franki — umysłowo chorego w Kochanówce i t. d.

Opłaty te dotyczą zarówno chorych stałych, jak niestających mieszkańców Łodzi.

Gwałtu co się dzieje!

To co się nawet łódzkim aferzystom nie śniło.

Weksle opłaca się już fałszować.

W ostatnich czasach dyskonterzy i „kupy od weksli” nie mogli znaleźć w mieście weksli z powodu zastoju, wobec czego wysłali na rynek pośredników, a ci przynieśli im całe stopy „towaru” na dziesiątki miliardów mk. Jak wielkie jednak było przerażenie, gdy zauważyli, że weksle są fałszowane, a żyra towarzyszów akcyjnych i poważnych kupców podróżni.

Wielu kupców z tego powodu poniosło olbrzymie straty, a niektórzy potracili majątki.

Fałszerstwo wykryto w ten sposób, iż jeden z kupców zauważył, że wszystkie żyra i podpisy na wekslach są pisane jedną ręką, a i numery były dość dziwne. Zwrócił się on do żyrantów i wówczas fałszerstwa wyszły na jaw. Władze policyjne są już na tropie fałszerzy weksli. (b)

SALA WITRAŻOWA TEATRU „CASINO“

Codziennie Wystawa karykatur
— aktualno-lokalnych —

Artura Szyka

Dziś wystawa otwarta od 10 do 5 p. p.

Próbne baloniki rewizji bankowych nie dały pozytywnych wyników.

W pierwszych trzech dniach bieżącego tygodnia działalność komisji przeprowadzającej rewizje w bankach łódzkich przedstawiają się następująco:

W poniedziałek, dnia 21 stycznia komisja dokonała rewizji w banku ludowym w Warszawie oddział w Łodzi. We wtorek, dnia 22 b. m. dokonano rewizji w banku dla handlu i przemysłu w Warszawie, oddział w Łodzi.

W tej rewizji prócz p. zastępcy komisarza do spraw dewizowych Juliana Woźniaka i p. Abramowicza przedstawiciela P. K. K. P., wziął także udział inspektor komisariatów dewizowych p. Lucjan Dąbrowski, który w tym celu przybył do Łodzi.

W środę, dnia 23 dokonano rewizji w banku przemysłowców łódzkich.

Wszystkie dotychczas przeprowadzone rewizje należy uważać za rewizje próbne, gdyż nieliczny skład komisji nie pozwolił na całkowite i dokładne zorientowanie się co do działalności banków.

Gruntowne rewizje przeprowadzi w przyszłości komisja, która będzie ilościowo większa, a także będzie mogła poświęcić dłuższy okres czasu na skontrolowanie instytucji bankowych, niż komisja działająca obecnie.

Prace komisji zostały utrudnione z powodu niepunktualności urzędników niektórych banków, co spowodowało tą okoliczność, że w niektórych wypadkach komisja była zmuszona do czekania na urzędników, by móc przystąpić do swych czynności. p.

Restauratorzy chcą „odrobić” zniżkę cennika.

Fala strejkowa obejmuje i przemysł gastronomiczny.

W dniu wczorajszym odbyło się zebranie w sali O.K.Z.Z. pracowników gastronomicznych.

Zebrańni przewodniczył p. Bawarski. Na zebraniu omawiano sprawę płac pracowników gastronomicznych i postanowiono w tym celu odbyć wspólną konferencję z właścicielami restauracji pierwszego rzędu.

Następnie odbyła się wspólna konferencja pracowników gastronomicznych z właścicielami restauracji 1-go rzędu. Pracodawcy nie zgodzili się na zastosowanie wskaźnika drożyznianego, wobec czego pracownicy zawiadomili inspektora pracy i województwo, że w razie nie uwzględnienia ich żądań będą zmuszeni przystąpić w sobotę do strejku. (p)

PRAWO I ŻYCIE.

Echa wyborów do rady miejskiej.

3 lata więzienia za agitację na listę № 5.

Sąd okręgowy pod przewodnictwem sędziego Hlinicza rozważał w dniu wczorajszym sprawę przeciwko 18-letniemu Izraelowi Frydbergowi, oskarżonemu o rozpowszechnianie odez w treści komunistycznej w dniu 12. 5. 23 w sali Filharmonji na wiecu posta Łańcuckiego, w odezach tych nawoływano do wybierania radnych na listę Nr. 5.

Oskarżony sprzedawał bilety na wiecu, św. komisarz Bertel zauważa, iż oskarżony znanym jest, jako działacz komunistyczny.

Pozostali świadkowie potwierdzają w zupełności akt oskarżenia.

Sąd po naradzie skazał podsądnego Frydberga po pozbawieniu praw na 3 lata więzienia zamieniającego dom poprawy.

O dezercję.

Sąd okręgowy pod przewodnictwem sędziego Żajkowskiego rozważał sprawę przeciwko Wolfowi Mendelsohnowi, oskarżonemu o ukrywanie się przed wojskiem.

Oskarżony na sądzie tłumaczy się, iż w roku 1919 wyjechał na studia elektryczne za granicę, meldował się

w konsulacie, lecz nie mając dowodów obywatelstwa polskiego, nie został zarejestrowany.

Sąd po naradzie skazał podsądnego na 3 lata więzienia (dom poprawy) z pozbawieniem praw.

Środki zapobiegawcze zmieniono na areszt bezwzględny.

Z sali odczytowej.

Z Bogiem czy bez Boga?

Dostojewski o rewolucji, moralności i religji.

(Odczyt p. Kazimierza Czapińskiego).

Zagadnienie Boga, jako istoty najwyższej, kierującej nietylko światem zewnętrznym ale i wewnętrznym czyli kształtującej jaźń człowieka społecznego — stało się zagadnieniem pierwszorzędnej wagi przy określeniu i krystalizowaniu się nowej grupy literackiej lub nowej partji politycznej.

Zasady naukowe, teoretyczne, opierające się na ciągłości zjawisk, na następstwie różnych przyczyn, omawiające jedyne stosunek zależności jednego zjawiska od drugiego — takie zasady kwestji bytu i niebytu nie rozwiążą.

Tu nie chodzi o to, że po A następuje B, a po B przychodzi C — chodzi o to, by zrozumieć co było przed A i co będzie po Z. A o tem nauka nie mówi ani słowa.

Z chwilą gdy chce tylko dać pojęcie o istocie Boga przechodzi granice ścisłości teoretycznej i z nauki staje się sztuką lub filozofją.

Dostojewski pokusił się o rozwiązanie zawilej kwestji moralności, religji z mistrzostwem fabulatora, psychologa, a przede wszystkim filozofa.

Roskolnikow, który uważa, że można zamordować starą, bezużyteczną dla społeczeństwa lichwiarke, by zdobyć szczęście ludzkości — potem oddaje się w ręce policji i przez cierpienie odkupuje swę winę.

Iwan Karamazow pyta się swego brata Aljoszę: „Jak można kochać bliźniego, jak siebie samego, jeśli bliźni nasz jest trędowaty, albo nie ma nosa, albo mu z ust cuchnie?”

Dostojewski nie wierzy w szczęście powszechne, zbudowane na miłości, zgodzie i braterstwie.

„Wyobraźmy sobie — powiada Dostojewski — że ktoś posiada wszelkie środki ku temu, by zbudować krysztalowy pałac powszechnego szczęścia. Wszyscy będą szczęśliwi. Wśród nich jednak zawsze musi się znaleźć ktoś, który stanie po środku sali w czasie największej zabawy i krzyknie ni z tego, ni z owego: „Moi panowie! Możeby tak kopnąć ten cały gmach szczęścia, dlatego tylko, byśmy mogli żyć jak się komu podoba!”

Dostojewski kwestji bytu i niebytu nie rozwiązał. Nie zrobi tego nawet żaden człowiek przyszłości.

Ale pisarz rosyjski pogłębił treść religji, rozszerzył pojęcie istoty najwyższej, dał odpowiedź na pytanie: „Z Bogiem czy bez Boga” — i na tem polega jego wielkość.

B. F.

Polityka dyskontowa p. Oskara Kona.

Jeden z dzienników łódzkich, omawiając w numerze wczorajszym sprawę waloryzacji kredytów, pisał:

„Przed kilkunastu dniami pomieścił się na tem miejscu memoriał, złożony ministrowi skarbu Grabskiemu przez p. Oskara Kona, uzasadniający potrzebę jaknajrychlejszego wprowadzenia zwaloryzowanych kredytów. Uwagi autora memoriału, które w Łodzi wywołały olbrzymie wrażenie, nie pozostały bez wpływu na opozycję p. Grabskiego.

Zawarty w memoriale pogląd p. prezesa Kona, że waloryzacja kredytów, powodując potaniecie materiałów włókienniczych, zwiększy ich zapotrzebowanie, jest objawem logicznego rozumowania, które musiało trafić do przekonania czynników miarodajnych.

Z całej treści artykułu, którego najbardziej charakterystyczny wyjątek przytoczyliśmy, wynika dowodnie, iż p. Oskar Kon użył owego dziennika jako tuby, która ma roztrząbić zalety jego zmysłu ekonomicznego, oraz troskę o uzdrowienie stosunków gospodarczych w Polsce.

P. Oskar Kon, jako projektodawca kredytów złotych!

Uwierzą w to jedynie ci, którzy nie znają Łodzi, no, i p. Kona, bardzo dzielnego zresztą obrońcę... swoich interesów.

Obecnie jednak, z racji kończącego się okresu markowych kredytów dyskontowych, należy sobie uprzytomnić cały przebieg dyskusji o wprowadzeniu dyskonta złotowego, czyli zwaloryzowanego.

Autor cytowanego artykułu stwierdza, iż memoriał p. Kona wywarł wpływ na decyzję p. Grabskiego. Jest to najmniej śmieszne, w gruncie rzeczy nieprzyzwoite gdyż tendencją jego niewypowiedzianą, tem mniej bardzo wyraźną, jest przypisywanie p. Konowi pewnej zasługi w realizacji kredytów zwaloryzowanych. Jest to jednak tylko przekraczanie faktów.

Dlaczego?

Pierwsza „Republika”, z całej prasy polskiej codziennej, jakoteż perjodycznej, poruszyła równo przed rokiem, ogólnogospodarczą konieczność wprowadzenia zwaloryzowanych kredytów dyskontowych. Zaledwie kilku przemysłowców, pozostających w bliższej styczności z premierem Grabskim, podzielało wtedy nasz pogląd. W liczbie ich nie było jednak p. Oskara Kona.

A to dlaczego?

Bowiem p. Kon wycęzał podówczas wszystkie swe wysiłki jedynie w kierunku otrzymywania coraz to większych kredytów dyskontowych. Po spaleniu się przedziałni, w czasie jej budowy oraz po uruchomieniu nowej, tkalnica widzewska pracowała na trzy zmiany. Czy dlatego, iż rynek podówczas wykazujący już poważne znamiona przesylenia, specjalnie poszukiwał tkanin Widzewskiej Manufaktury? Nje, bynajmniej! Konieczność spłaty wielkich kredytów, zaciągniętych w związku z odbudową, domagała się dokonywania jaknajwiększych obrotów.

To też p. Kon nie oglądał się na położenie rynku, lecz mimo nieprzychylnych koniunktur, panujących w okresie przejściowych podówczas stabilizacji marki, rzucał masami swe wyroby, nie bacząc na możliwość wchłaniania ich przez rynek.

Przy takiej koniunkturze sprzedaż można było utrzymać pod jednym warunkiem — czynienia kupcom coraz większych ułatwień w systemie pokrycia za towary. Wiece procent pokrycia wekslo-

wego za towary Widzewskie był prawie stale wyższy, aniżeli za tkaniny pochodzące z innych firm.

Równocześnie Widzewska Manufaktura wywierała nacisk na Warszawę w kierunku podwyższenia kredytów, nie grożąc ale delikatnie powiadziawszy „wskazując na konieczność pozbawienia pracy” tylu a tylu tysięcy robotników w razie nieotrzymania podwyższonych kredytów. Kredyty wzrastały; jednocześnie malał stopień gotówkowego pokrycia, gdyż jedynie w tych warunkach można było wypychać towary na rynek w chwilach słabszej koniunktury.

Doszło do tego, iż na „Starem Mieście” które było zavalone widzewskim towarem, można było kupować zazwyczaj taniej, aniżeli w składzie fabrycznym. Takilos nie spotkał wyrobów żadnej innej, pierwszorzędnej firmy. Było to możliwym jedynie wskutek nadzwyczaj łagodnych warunków pokrycia, kwitnącej podówczas spekulacji na tle wyzyskiwania różnicy dyskonta oraz zavalenia rynku. Nie omylił się ten, kto twierdził, iż zabagnianie rynku wyszło i ostatecznie zostało dokonane przez Widzewską Manufakturę.

Po co więc dzisiaj bluffować opinię publiczną powiastkami o projektach złotych p. Kona. To dobre dla Warszawy, która może pójść na ich lep, jak poszła na kredyty markowe. Prawda — p. Oskar Kon wystąpił do Warszawy z memoriałem o kredyty złote. Ale kiedy to nastąpiło i na jakich warunkach miało być dokonywane! Projekty złote przysły w chwili, gdy rynek był już zupełnie zabagniony, eksport ustawał i głośno rozpoczęto mówić o waloryzacji kredytów.

Wtedy p. Kon wpadł na dobry dla siebie pomysł.

— Proponuję waloryzację kredytów, nie w pierw:

1) skrócić o połowę termin weksli, przezemnie przedstawianych, powiększając zarazem podwójnie mój kredyt,

2) gdyż nje wpłynęło to na inflację (?), a życie gospodarcze otrzyma świeży dopływ kapitału obrotowego;

3) czyniąc to, umożliwicie zwiększenie produkcji, co jest żywotnym interesem kraju.

(Zaiste argument ten dla stosunków włókienniczych można było jedynie użyć wobec nieorientującej się Warszawy).

Czy był podówczas bardziej gorący brujownik, kruszący kopje o utrzymywanie kredytów dyskontowych, oraz stale powiększenie ich w miarę postępów deprecjacji, jakoteż widzący jedynie w nich najlepszy środek przeciwko ograniczaniu produkcji, skracaniu dni roboczych w tygodniu i wynikającej stąd nędzy mas robotniczych, jakoteż zubożenie kraju (sic)?

Czy to jest stanowisko zdeklarowanego i wypróbowanego zwolennika kredytów złotych. Wszak projekt złotowy był uwarunkowany uprzedniem powiększeniem kredytów markowych.

Jak dalej rozwijały się sprawy?

Ostatnie stanowisko jest również zupełnie jasne.

„Nie mogę sprzedawać za weksle markowe, bo nie ma nabywców, więc dajcie weksle złote, to może da się coś zrobić.”

P. Kon musi produkować, bo ma zo-

Kurs waloryzacyjny franka złotego.

Dziś 25 stycznia 1.910.000 mk.

Jutro 26 stycznia 1.910.000 mk.

Dla opłat kolejowych — do 31 stycznia oraz dla wyborów tytoniowych do dnia 27 stycznia włącznie 1.900.000 mk.

Wiadomości gospodarcze.

UDOGODNIENIA DLA PŁATNIKÓW PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Jak się dowiadujemy, władze pocztowe wydały okólnik, w którym wyjaśniono że przy wpłaceniu podatku majątkowego płatnicy winni posługiwać się w interesie własnym wyłącznie specjalną dla podatku majątkowego sporządzonymi blankietami P.K.O. z napisem: „podatek majątkowy”.

Urządnic pocztowy, pełniący służbę przy okienku, winien udzielać między innymi wyjaśnień płatnikom podatku majątkowego co do uwidocznienia właściwego numeru konta kasy skarbowej na blankiecie.

Urzędy i agencje pocztowe obowiązane są zwracać uwagę na należyte wypełnienie przez płatników podatku majątkowego odwrotnej strony blankietów nadawczych.

Funkcjonariusze, niestosujący się do przepisów powyższych, pociągani będą do odpowiedzialności. (b)

CENY ZŁOTA I SREBRA W P. K. K. P.

Ruble złote 4,998,400 mkp., marki złote 2,313,900 mkp., korony złote 1,874,300 mkp., frank złoty unji łacińskiej 1,968,200 mkp.

Srebro: ruble 3,322,000 mkp., marki 922,00 mkp., korony 772,000 mkp.

GIEŁDY.

GIEŁDA URZĘDOWA.

GOTÓWKA.

Dolary St. Zł. 9.950

Frank złoty 1.913

CZEKI.

Belgja 402

Holandja 3.685

Londyn 41.950—41.750

Nowy Jork 9.950

Paryż 440

Praga 288.5—284.7

Szwajcaria 1.716—1.715.75

Wiedeń 140

Włochy 432

Miljonówka 475—550—500

8 proc. poź. złota 11.000—10.500

Bony złote 1.400—1.500

WIECZORNA POGIEŁDA WARSZAWSKA.

AW. — WARSZAWA, 24 stycznia

Dolary 10.200—10.500

Tendencja dość mocna, dla akcji utrzymana

Cegielski 2.600

Chodorów 255

Ćmielów 5.050

Nafta 2.750

Nobel 5.700

bowiązania; stąd też rozmaite pomysły, nie zawsze szczęśliwe, a ciągle świeże.

Gdyby p. Oskar Kon, bezsprzecznie bardzo utalentowany self-made-man i przemysłowiec, oraz opiewający jego projekty złote dziennikarz więcej mieli umiarkowania w podkreślaniu tych pomysłów, które, nawiasem powiadziawszy, innych mają autorów, to byśmy nie byli zmuszeni do przeprowadzenia tego bilansu.

Koniecznym to jednak było dla stwierdzenia prawdy, no, i niezbędnym jest dla historii przemysłu łódzkiego w okresie inflacji wekslowej.

Ze można było zdobyć się na odwagę nagłej zamiany roli jednego z najgłośniejszych sprawców zabagnienia rynku łódzkiego, na rolę rzekomego pierwotnego projektodawcę koncepcji kredytów złotych — rozumiemy. Nie rozumiemy jednak, jak można było czynić starania, a byśmy uwierzyli w idealność motywów takiej zamiany i ich oryginalność.

Business is business.

Z tem lepiej przystoi do twarzy p. Oskarowi Konowi i jego panegirzyscie.

Textile expert.

Bank Małowski 9.800

Pocisk 5.500

Parowozy 2.600

Bank Sp. Zar. 20.500

Bank dla H. i P. 4.200

Starachowice 16.500

Lilpop 3

Cukier 16 i pół

Sila i Światło 260

Ostrowiec 43

Modrzejów 43

GIEŁDY GRANICZNE.

PAT. — ZURYCH, 24 stycznia —

Zamknięcie giełdy

Nowy Jork 579 i trzy czwarte

Londyn 24.43

Paryż 25.75

Medjolan 25.10

Wiedeń 0.0081 i siedem ósmych

PAT. — GDAŃSK, 24 stycznia —

Notowania oficjalne w guldenach gdańskich.

Warszawa 0.578—0.582

Marka polska 0.568—0.572

Dolar 592.02—594.48

Nowy Jork 591.52—594.48

Zurych 102.37—102.88

Paryż 26.43—26.57

Furty szterl. 25.00—25.00

Marka niemiecka 138.652—139.348

Marka rentowa 138.652—139.348

Z powodu niesłusznego przyjaćielowi memu R. uczynionego zarzutu, ofiaruję mk. 5 milj. dla więźniów politycznych.

468

Franciszek Baranowski.

SALA FILHARMONJI.

W środę, dn. 30 stycznia 1924 r. o godz. 8.30 w.

odbędzie się

WYKŁAD EKSPERYMENTALNY

prof. HENRYKA GRAŁSKIEGO

Dyrektora Pierwszego Polskiego Instytutu

Grafologii Naukowej w Krakowie

na temat:

Tajemnica piszącej ręki

TREŚĆ.

CZEŚĆ TEORETYCZNA:

Co to jest grafologia, a kim jest grafolog? — Dziwy psychologii eksperymentalnej. — Człowiekoznawstwo ogólne. — Pismoznawstwo sądowe. — Grafologia „wymierza” sprawiedliwość. — Grafonomia doświadczalna. — Ręka, czy mózg? — Pismo w hipnozie. — Systemy grafologiczne. — Grafologia praktyczna: Poznaj siebie samego, obraz Doriany Graya. — Grafologia odwrotna rozwijanie charakteru w pożądanym kierunku. — Charakter, a pismo człowieka. — Grafologia na usługach pedagogicznych. — Grafologia na usługach matrymonialnych jako jedyna droga poznawcza koniecznego dopełniania i uzupełnienia się charakterów rodzajowych.

CZEŚĆ PRAKTYCZNA:

Rekonstrukcja podpisów. — Ilustracja zasadniczych typów pisma i charakterów za pomocą reflektora — Wykonanie 10 eksperymentów przyniesionych próbek pisma. — Rzucanie na ekran 20 próbek pisma napisanych na przygotowanych i numerowanych karteczkach przez obecnych.

Bilety do nabycia w kasie Filharmonji codziennie od godz. 10—1-ej i od 3—7-ej wiecz.

Golenie i strzyżenie

tanio i dobrze wykonywa się przy ul. Pomorskiej 14 front II piętro. 410-2

Szmechel i Rozner

Najtańsze źródło eleganckiej garderoby
Piotrkowska 100 i filja 160.

Eleganckie wiosenne modele nadeszły. Radzimy nie zwlekać z zakupem do waloryzacji cen. 462-8

!MILJARDY!

KOSZTUJE MASZYNA BIUROWA

KONSERWUJĄCIE JE SKRZĘTNIE I REPERUJĄCIE TYLKO W SPECJALNYCH NAJWIĘKSZYCH W ŁÓDZI WARSZTATACH KONTROLNYCH I REPERACYJNYCH MASZYN DO PISANIA I LICZENIA

EDWARD TELATYCKI

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA NR. 49, TEL. 10-63.

Samodzielny korespondent

polsko-niemiecki, rutynowany buchalter z akademickim wykształceniem i kilkoletnią praktyką w pierwszorzędnej przedsiębiorstwie przemysłowym w Małopolsce, poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia do admin. „Republiki” pod „B. P.” 446-1

HURWICZ i ROTBRAT

GDAŃSK

Postgasse 3 Tel.: 6147, 5243

MAKLERZY DEWIZOWI

PRZYJMUJEMY WSZELKIEGO RODZAJU ZLECENIA DO WYKONANIA: NA GIEŁDZIE: GDAŃSKIEJ, ORAZ WYKONUJEMY WSZELKIE TRANZAKCJE BANKOWE

Ostrożnie przy zakupie obcasów gumowych „BERSON”

W ostatnich czasach pojawiające się NAŚLADOWNICTWA naszego pod względem JAKOŚCI i TRWAŁOŚCI niedoścignionego prawdziwego OBCASA GUMOWEGO „BERSON”, zmuszają nas do skłonięcia P. T. Publiczności, by przy zakupie obcasów gumowych „BERSON” zwracała baczniejszą uwagę, oraz by stanowczo odrzucała wszelkie inne wyroby, które swym podobieństwem w wykonaniu obliczone są na wprowadzenie w błąd Publiczności.

Każdy prawdziwy obcas gumowy „BERSON” musi być zaopatrzony Rej. marka pełnom. wedle niniejszej ryciny.

6449

POŃCZOCHY, REKAWICZKI I TRYKOTAŻE

Józef Neumann

PIOTRKOWSKA 120.

— WYROBY POŃCZOSZNICZE — WE WSZYSTKICH GATUNKACH I KOLORACH.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Przyjmuje do reperatury Pończochy jedwabne suknia trykotinowe i t. p. 6-go Sierpnia 76, III piętro. Tanio, bo w prywatną mieszkanie.

Torebka

znaleziona została na ulicy Dzielnej Nr. 50 w której było: kluczyk, chusteczka, 2 kartki z kasy chorych i 175.000 marek polskich.

Jeden pokój

z meblami lub bez poszukuje dla pojedynczej osoby. Możliwie w dobrym punkcie. Oferty sub. „P. 22”.

MAJSTER wykończalni

Pierwszorzędna siła, poszukiwany. Oferty skierować pod lit. „C” do adm. „Republiki”. 453-1

LOKAL

Posiadam sklep frontowy wraz z dwoma przyległymi pokojami w dzielnicy handlowej i kapitał do 6 miliardów. Szukam spółnika do założenia interesu handlowego lub fabrykacji. Branza obojętna. Oferty proszę składać do administracji „Republiki” pod lit. „AB” 463-2

Lecznica chorób zębów
Lekarza-dentysty H. PRUSS
145 Piotrkowska 145
Piombowanie, wprawianie zębów. Opłata podług taksy.

MIESZKANIE

3 pokoje z kuchnią z wszelkimi wygodami przy ulicy Piotrkowskiej front I-sze piętro, stosownie również na lokal handlowy, zamienie na 4-3 pokoi na bocznej ulicy. 270-1
Oferty do adm. „Republiki” dla „J. T. 14”.

Ważne dla p.p. Fabrykantów i Kupców

Z powodu kryzysu w przemyśle włókienniczym i braku gotówki, sprzedają grubo węgiel do 31-go b. m. wyłącznie na weksle do 35 dni.
Oferty sub. „Węgiel wekslowy” do adm. „Republiki”

WIECZÓR OPEROWY

W niedzielę, dn. 27-go o godz. 8.30, odbędzie się na sali Männer-Gesang-Verein, Piotrkowska Nr. 245, WIELKI WIECZÓR OPEROWY, poświęcony twórczości komp. Rubinsztajna. W programie akty z op. „Neron”, romanse, ballady. Reżyseria prof. Illickiego. Specjalne kostiumy i dekoracje. — Bilety do nabycia w składzie Ostrowskiego a w dzień koncertu przy kasie. 473-1

Dr. med. BRAUN

Południowa Nr. 32
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. — Przyjmuje od 8-10 i po 1-2 i od 4-8

Dr. med. ZELIGSONOWA
ul. Sierpnia 1 (Benedykta)
Choroby kobiece, skórne, weneryczne (kobiety). Usuwanie włosów z twarzy elektrolizą. 471-5

Wyprzedaż wysortowanego OBUWIA

po cenach znacznie niższych.

PIOTR SKOWROŃSKI
ZIELONA 15.

Reperuje bieliznę wszelką starannie i niedrogo. Piotrkowska 255 m. 42, I-sza oficyna, II-a piętro.

Kupno i sprzed
Motocykl „Humber” (angielski) i trzy czwarte H. P. 1 cylindrowy na chodzie okazynie do sprzedania tanio. Piotrkowska Nr. 92 fryzjer. 436-2

OKAZYJNIE do sprzedania urządzenie zakładu fryzjerskiego ściana lustrzana 4 lustra 5 sztuk oszklonych do perfumerji, 3 fotele i t. d. w zakładzie fryzjerskim, Piotrkowska Nr. 92. 435-2

Przedam 2 łózka 8-dobowe, jasne z szafkami, Ul. Miłsza 59 m. 3, parter od godz. 2-6 w.

Nauka i wychow
NAUCZYCIEL nauk handlowych nauca szybko buchalterji, korespondencji, arytmetyki handlowej. Wólczajska 98 parter m. 14 508-4

Student udziela korepetycji, przygotowania w krótkim czasie do egzaminów. Oferty sub. „Tanio”. 207-2

Praki z matematyki fizyki (matura) szybko uzupełnia student kończący Politechnikę. Oferty sub. „Przystępny”.

Rozmaite.
LAKIERNIK przyjmuje do odświeżania (lakierowania) wszelkie meble wchodzące w zakres lakiernictwa, 6 Sierpnia Nr. 26 Antoni Piotrkowski. Tanio bo w prywatnym lokalu. Zastać można od g. 6-8 w.

MIŁOŚNIK śpiewu (baryton) pragnie poznać panią miłośniczkę muzyki celem bezinteresownego prowadzenia akompanjamentu. Łask. of. do „Republiki” sub. „Baryton”.

Oddam dziecko na własność. Wiadomość, Piotrkowska 88 m. 31 Piatka. 476

PLAC. Oddaje plac i budynek składające się z 3-ch pokoi front, w centrum miasta. Oferty pod „Plac” w adm. 469

Pokoje nmeblowane do wynajęcia. Plac Wolności Nr. 2 parter podwórzo — trzecie drzwi szklane. 466

Pies myśliwski bron zwoy przybłąkał się i jest do odebrania za zwrotem kosztów, ul. 6-go Sierpnia 32 m. 15. „Ponine”. 457-2

ZAKŁAD TAPICER-SKO-DEKORACYJNY przyjmuje wszelkie obśtałunki, przerabia meble, materace i zakłada firanki. Nawroł 8, 257-1

Tapicer dekorator przerabia meble zakłada firanki, nowe materace i kołki o 33 proc. taniej. Uwaga: tylko Cegielińska 64. 386

Miss Mary gives German Visible 3-5 Piotrkowska 109, lodg. 5-11 fr. 316

Posady.
Panna inteligentna młoda, znająca życie i gospodarstwo może się zająć domem u samotnej osoby. Oferty pod „Samotna” do „Republiki” 470

Nauczyciel gimnazjalny (z kwalifik.) poszukuje zajęcia w szkole średniej. Specjalność — historia — łacina. Oferty sub. „Pedagog” w admin. niniejszego pisma. 366-6

Wykwalifikowany biuralista, ze średnim wykształceniem poszukuje posady. Oferty sub. „Ponine”. 457-2

Zagubione dokumenty
Zagubione portfel z ważnymi dokumentami wojskowymi oraz legitymacją Łaskawy znalazca zechce zwrócić do 3 pułku Strzelców Konnych w Wołkowysku. Koziej pl.

Zagubiono weksel na sumę marek 26.000.000 pl. dnja 15 stycznia b. r. na zlecenie Melamedo na Lenkowskiego i 8-ki wyst. przez H. Raszewskiego, Łaskawy znalazca zechce oddać firmie Sienkiewicza Nr. 9 m. 27. 439

Zagubiono dowód osobisty na imię Aron Kryształ Łódź Pomorska 29 wyda ny przez urząd gminny Niewachłow.

Abram Sender zagubił paszport zagraniczny wydany przez Komisariat Rządu w Łodzi.

Israel Rusinow uczeń gimnazjum pod kierownictwem p. Szawcera zgubił matrykulę. 445

Lekarz - Dentysta Lewita - Fuks Piotrkowska Nr. 50 przyjmuje od godz. 10-1 i od 3-7

Prenumerata:

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: mk. 80.000 za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt). W TEKSCIE: mk. 160.000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). NADESLANE: mk. 120.000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). NEKROLOGI: mk. 120.000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). Zaręczynowe i zesłania. po tekście mk. 5.000.000. Zamiej. sepulch. obliczonych po urzędowym kursie franka szwajcarskiego. Za wiersz wysokości 1 milimetra i w tekście 50 gr. Nadstane i Nekrologi 50 gr. Zwyczajne 20 gr. Za terminowy druk ogłoszeń administ. nie odpowiadają. Drobnie 75.000. Posady i poszukiwane 50.000. Najmniejsze ogłoszenie 750.000

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.